

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume”, „Bobirnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, este: pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOI.

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte

— Manuscriptele nu să dau înapoi. —

ȘTIRI DE MARE GREUTATE!

— Sunt mîndru că-s Român! —

Vrea Dzeu să răsplătească suferințele îndelungate ale unui neam cinstit, care, din vișă mare ce era, ajunsese Cenușoacă la curțile cîtorva vecini, mai puternici și fără suflet, cări îl umiliră veacuri de a-rîndul și i stoarseră sudoarea și i culeasără și bănușul de aramă, de cum să i lase pe acel de argint sau de aur!

Dar precum frumoasei Cenușolce din poveștile i-a sosit într-o zi mîndrul fecior de Crai, care să descopere, că sub hîna simplă de lucrătoare umilită la curtea străină, se ascunde cea mai frumoasă și mai nobilă fată din lume, și s'o iee, s'o ridice alături de sine, și s'o facă să strălucească printre celelalte femei, ca luceafărul printre stele!, — așa rîndui Dzeu, ca și Cenușolca din Răsăritul Europei: Ne amul Românesc cel de nobilă vișă, să fie găsită de Craiul îndrăgît de ea și de Norocul ei... Acesta fu: Familia Domnitoare, dusă în Țară acum 48 de ani, care înlătură vâlul ce coperea pe frumoasa Cenușolcă: Națiunea Română din Răsărit, și o înalță în vederea lumii, și azi ochii lumii stau uimiți spre Orient, văzînd ce frumseță răsară și tot mai mult se înalță acolo!

Iaca de ce ajungem să cîntăm acest cîntec de bucurie și de mîndrie românească:

Zilele astea țara cea nou croită în Balcani, Albania, își va căpăta și ea mirele seu, pe Principele Wilhelm de Wied, care va pleca să și cuprindă scaunul, tronul nou nouș. În legătură cu acest fapt, corespondentul din Berlin al ziarului „Bud. Hirrap” din Pesta, trimite acestui ziar o scrisoare, în care îi împărtășește știrile din capitala Germană, despre cum a ajuns Principele Wilhelm de Wied la Coroană, și la aceea, ca familia lui să fie de azi încolo Familie Domnitoare, purtătoare de Coroană! Și scriitorul din Berlin o spune la toată lumea, că Familia Regală dela București a făcut pe familia Principelui de Wied cu Coroană! Iaca cum. După ce puterile mari au hotărît, că dară Albania să se prefacă în stat de sine stătător pe țărmul Mării Adriatice, le trebuia un Domnitor

pentru noul stat. S'a vorbit atunci de mai mulți, că vor fi poștii a primii cirna noului stat, printre alții s'a vorbit și de Principele Carol al României și se vede că s'a făcut întrebare la București de l'ar lăsa să treacă la conducerea Albaniei? Ci la București n'a voit nimeni să audă de o lăsare a iubitului Prinț să se îndepărteze din Țară, nici macar pe un timp scurt! Ci cei dela Curtea Română s'au gîndit la un alt om potrivit: la Principele de Wied, cunoscut bine la curtea de București, doar Regina e și ea din Familia de Wied. De aceea corespondentul berlinez al ziarului din Pesta, scoate asta deosebit la iveală, iar în legătură cu asta, și alte lucruri foarte însemnate, cari se știu la Berlin, despre planurile mari ce să pregătesc la București.

Iaca ce anume spune ziaristul berlinez în numărul de Duminică al numitului ziar:

...Cel dintii plan al tronului Familiei de Wied, s'a născut la București.

...Regina, care e și ea născută Princesă de Wied, a prins, firește, cu bucurie privilegiul, pentru a întemeia noua Dinastie (casă Domnitoare) de Wied!

»Curtea Română, — exclamă scriitorul berlinez, — se înalță încet-încet pe toate țărmurile, în linia dintii!

»Dar ea (regina Carmen Sylva), a avut și are în aceste lucrări ale sale, o soață de muncă ce o ajută cu mîna tare, despre cari pîn'aci se vorbea în cercurile de Curte numai ca despre o femeie frumoasă. Deși Moștenitoarea de Tron, Princesesa Maria, nu e numai femeie frumoasă, ci, — așa se pare, — și o diplomată iscusită! Ani de zile ea a strălucit pe ceriul Curții Domnitoare române, numai ca o stea luminoasă, și nimeni nu știa ce doruri, ce așteptări, ce năzuințe îi frămîntau sufletul ei! Azi înse se dă cu totul pe față chipul viitoareii puteri a României, la care Princesesa lucrează cu mare zel, ajutată de puternicele sale legături de înrudire și norocul tradițio-

nal (cel de poveste) al Coburgilor, îi însoțește pașii.

»In London, așa se șoptește, că Moștenitorul de Tron al Angliei, își va alege viitoare soață a vieții sale dintre două Princesese, — și că coroana împărăției (engleze) va străluci sau pe fruntea fiicei celei de a doua a Țarului Rusiei sau pe a Princesei Elisabeta a României! (fiica Prințului de coroană Ferdinand și a Princesei Maria). Că tinerul Prinț englez, își va găsi fericirea la Petersburg ori la București, e încă taină a viitorului, — dar nu e peste puțină că se va împlini dorința Prințesei Maria, doar fiica ei e una din cele mai dragălașe ființe din lume!

Al doilea mare plan (al Prințesei Maria) e: ca fiul ei Carol, să ajungă ginere al Țarului Rusesc, — plan ce nu întîmpină mari greutăți!

»Și așa, — încheie această parte a știrilor sale, vestitorul dela Berlin, — pe cînd în trecut casele atotputernicilor, a Domnitorilor, își dădeau întîlnirile familiare de regulă în Kopenhaga, — pe atunci se poate întîmpla, că peste vre-o zece ani, locul mult pizmuit să fie capitala României...

Sunt atît de frumoase aceste știri, încît nici nu vom cerca să le facem prea mult țilc, că să nu scădem din farmecul lor.

Atît doar pomenim, că dacă chiar un corespondent maghiar din Berlin, e silit a le trimite ziarului seu maghiar din Pesta și acesta le publică la loc de frunte, îndată după întîiul articol, — apoi e semn vădit, că aceste lucruri sunt așa de pregătite, așa de coapte, încît nu mai sunt departe de fericita întrupare.

Iar între astfel de împregiurări, viitorul României, ba a întregului neam românesc din Răsăritul Europei, nu l'maf putem vedea, decît plin de cele mai frumoase nădejdi!

Atît doar să ne rugăm unii pe alții, ca, prin jinuta noastră, prin munca noastră, prin străduința noastră ducătoare în sus, — să ne facem cu toții vrednici de acel viitor luminat ce așteaptă acest neam!

Căci se vede că tot este o dreptate vecinică, care răzbuună suferințele popoarelor și le rasplătește într'o zi.

Ce prețuește prefinia Austriei?!

Descoperiri izbitoare din trecutul apropiat!

Austria voia să atace România!

Numai cuvîntul Germaniei a oprit-o!

Marele ziar englez „Daily Telegraph” uimește lumea prin darea la lumină a unor taine din cele mai năzdrăvane ale diplomației austriece din trecutul apropiat! E vorbă tot de România, pe care acum, că primejdia războiului a trecut, Austria iar vrea s'o ademenească, îmbătîndu-o cu apă rece, că doar ea prietină mai bună ca pe Austria n'ar avea pe fața pămîntului!.. Și cearcă s'o abată despre celelalte state (Rusia, Anglia, Franca).

La aceste cochetări de bătrînă chioară, a Austriei, răspunde ziarul englez, dîndu-i pe față „credința” ei știrbă față de tinerul vecin, Regatul Român. Iaca ce descopere „Daily Telegraph”:

Înainte de ce Bulgaria a început al doilea războiu al seu, cel asupra Sîrbilor și Grecilor, — aceea nebună, Bulgaria, a încheiat întii o tovărășie de arme cu Austroungaria, tovărășie în puterea căreia Austria se obliga, a sprigini cu toată puterea pe Bulgaria, contra Sîrbiei! Intii făgăduia că ea, Austria, intră în Sandșac (limba de pămînt dintre Sîrbia și Muntenegru), silind prin asta pe Sîrbia și rupe armata în două, trimișînd o parte spre apărarea Sandșacului, și așa pușînd sta slabă în fața Bulgariei. Iar fiindcă era vorbă că România se va amesteca în războiu, trimisul (ambasadorul) Austriei la București, prințul Fürstenberg, a dat de știre guvernului român, că de atacă el pe Bulgaria, armata austro-ungurească va ataca și ea România!

Guvernul românesc a înștiințat despre această pășire a pretinei și aliatei de pînă ieri, pe guvernul dela Petersburg și Berlin, și le-a întrebat că ele ce zic la acest amestec al Austriei în treburi ce n'o privesc?

Cel dintii care a grăbit a da răspuns liniștilor României, a fost guvernul din Berlin. Împăratul Wilhelm a telegrafat însuși Regelui Carol, liniștindu-l și împuternicindu-l

chiar a p[er]și așa cum El a[st]a de bine, căci din partea Germaniei are încredere ne[er]munită! Tot atunci guvernul german a făcut cunoscut celui austriac (condus de oameni buni ai Ungurilor!), că dacă Austria va face prostia de a ataca pe România, și dacă la asta Rusia va răspunde atacînd pe Austria, — ea, Germania, nu va da nici un sprigin împărăției austro-ungurești!

Intr'aceea armata română trecu hotarele Bulgariei, fără se mai fi[er]ă samă de amenințările soacrei fără dinți, Austria! Și Austria nu-și putu fi[er]ea nici o făgăduință făcută Bulgarilor, și aceia căzură pradă jalnică încredenții lor în mătușa Austria.

Iar România își împlini chemarea ce i-se dase și de Rusia și de Franca, de a face odată pace în Balcani, — și ieși din asta mărită în hotară și și mai mare în vaza sa!

Acum Bulgarii se pot răzima mai departe pe Austria și pe Unguri. Că pe bune propte se razimă!

Unele-altele.

Trebue soldați mai mulți și cheltueli mai mari.

Dieta va aduce în curînd legea nouă despre sporirea armatei. Cercurile conducătoare spun, că nu mai merge cu armata cîtă o are azi împărăția, ci trebue s'o sporească. După planul de lege ce se află pus pe masa dietei, privitor la această sporire, împărăția va trebui să dea cu 16.500 de reguși mai mult pe fiecare an numai pentru armata comună și 1500 pentru marină (corăbiile de războiu), dar vor spori și konvezimea ungu-rească cu 6000 și cea austriacă cu 7000 de reguși.

Cheltuelile ce să cer cu această sporire a armatei, fac „numai“ 40 de milioane pe an! Dar ca să nu simțim gălușca dintr'una, să nu ne stee cumva în gât cînd s'o inghițim așa mare, sporirea asta să face pe rînd, treptat, an de an, așa că numai în 1919 va apăsa toată greutatea ei pe umerii țării. Incepe cu mai puțin și tot crește.

Misie rusească, la Curtea Română.

La desvălirea monumentului generalului rusec Suvarow în Moldova, aproape de Iași, pe locul unde a avut o uriașă luptă cu Turcii, căzînd și el în acea luptă, — Țarul a trimis o deputațiune de înalți ofițeri ruși conduși de un general, cari să lee parte la desvălire.

Misiunea (ceata trimisă) rusească, nainte de a merge la în-sași desvălirea, s'a dus la București ca să se înfățișeze naintea Regelui Carol, aducîndu-i asigurările de înalță prețuire și iubire din partea Țarului și a armatei rusești.

Regele a dat prinț sărbătoresc în onoarea oaspeților ruși și la

salutul ce i-s'a adus de generalul rusec, a răspuns zicînd:

— Ființa DVoastră de față, îmi umple inima cu atît mai virtos de mare bucurie, cu cît îmi dă plăcutul privilegiu, de a-mi înnoi arătarea acelor simjăminte de simpatie (de dragosie) pe care le am față de înaltul vostru Domnitor, și față de viteza lui armată, de care pe noi ne leagă alilea mari amintiri“.

Peste tot trimișii ruși au aflat la București o primire de tot călduroasă, mult mai călduroasă ca în trecut.

406 milioanele noastre și 400 milioanele României

Din dările de samă a ministrului comun (obștesc) de finanțe, (peste averea împărăției), reese, că Austroungaria a cheltuit cu ținerea soldaților sub arme cît dură războiul în vecini, — 406 milioane! Și — n'am cîștigat nimic, doar că ne-am perdut și pușinul bun nume ce mai aveam...

Făță cu asta se scoate la iveală, că și România a cheltuit cam 400 milioane cu mobilizarea sa. Dar ea se aleasă macăr cu o țară nouă, vrednică de trei-ori alîta, și cu un renume crescut, care nu poate fi prețuit nici cu de zece-ori aurul cheltuit de Austroungaria pe nimic!..

Conducere și conducere. Cap și cap.

Frăția de cruce a naționalităților.

Ziarele naționale sîrbești și cele slovacești au primit cu multă plăcere vorba dată din parte românească, — prin Gazeta Trans. dela Brașov, — că ar fi timpul se luăm iar în mână firul vechii alianțe (frăție de cruce) dintre popoarele nemaghiare din Ungaria! Azi toate aceste popoare, simt că, mai mult ca ori-și-cînd, nu au nici un cuvînt de a desnădăjdui de viitorul lor, ci din potrivă, mai mult ca ori-și-cînd a se însufleși de el, a-l crede luminos, fericitor și apropiindu-se tot mai tare! Ar fi un scurt văzător, chiar orb, acel popor, care acum ar pune capu'n pămînt și ar zice politiceii maghiare: ei, haid' fă ce vrei cu mine, că văd că al tău e viitorul și eu sunt ursit să-ți fiu slugă și rob...

Aș! Din potrivă, are să-i răspundă așa: Politică maghiară drăgușo, a trecut baba ta cu colacii! De aci încolo mai curînd tu să ne umbli în călcîie și să cauți prelința noastră, decît noi pe-a ta! Noi popoarele nemaghiare avem să ne dăm numai mîna și să ne așinem cu bărbăție, respingînd și ispitele și silniciile tale, — și vom trăi încă zilele în cari să te vedem pusă cu botul pe labe!

Un mijloc din cel mai ducător spre aceste ținte înalte, ar fi aliarea de nou (frăția de cruce) între popoarele nemaghiare din Ungaria! Prin mișcările bărbătești ale aces-

tei alianțe, prin lupte pornite cu zor pentru zmulgerea drepturilor naționale și culturale, — s'ar vîrșă nou foc sănătos în inimi, s'ar ajunge roade neprețuite în luptele noastre pentru libertate.

Aceste lucruri să și-le iee drept puncte din cele mai apropiate de lucrare în programul seu și partidul nostru național român, — dar nu țirgueli cu Tirza pentru sfărîmături ce ar binevoi a ne aruncă acela, așa peste umăr, din masa sa încărcată de bunățîți politice, de cari pe noi ne ține de parte cu baioneta!

Făță cu acești cutezători, nu mai o politică bărbătească are îndreptățire!

Nici așa nu-i bine!

De cîte-ori nu ne e dat să auzim cum ni-se aruncă de cîți toți în față vorba obraznică: „Dacă nu-ți place în Ungaria, du-te în România!“

Acum din întimplare multă lume s'ar duce în România (mai ales Săcuii!) și acum nu le place patrioșilor aceea ce altfel mereu ne zbiară în obraz. Un ziar din Cluj face mare ciorobor pe cuvîntul că s'ar fi simțit ceva „agenți“ de prin România prin Ardeal, care ar fi îndemnînd pe Români să meargă în noul hotar român, în Cadrilater, să se așeze acolo, că acolo ar fi lipsă de ei...

Las' că totul e o scornitură a cutărui gazelăraș mincinos ungu-resc, — dar chiar de ar fi așa, de ce nu vă bucurați acum că vedeți porniți odată pe Valahii aștia urgișiți, — pe calea pe care de atîtea ori li-o arătați? De ce nu-i lăsați acum să meargă?

„O trebuință istorică“.

Ministrul nostru de externe (trebile din afară ale împărăției) vorbind în Delegațiuni, în marele sfat al împărăției, în fața alor 60 de deputați austrieci și 60 ungari, — despre cele ce le-a pățit Turcia, cum ea se prăbuși și pe ruinele ei se ridicară state nouă, — zice că: aceasta a fost o trebuință istorică față de care nu ni-s'a convenit se ne împotrivism.

Asta-i adevărat. A fost o trebuință istorică, ca Turcia se fie sfășiată de vecinele sale, state naționale cari toate aveau în Turcia frați subjugăți, cărora în zadar le cereau dela stăpînirea turcească o soarte omenească, că nu li-o dădea! Suferințele acelor popoare au copt în statele vecine așa de mult hotărîrea de a cerca se le mintulască din robia păginului, încît acum cînd se făcu acest lucru, chiar și ministrul de externe austriac află că asta a fost o trebuință istorică, căreia ea, vecina mare a Turciei, nu s'a simțit datoră a face vre o împotrivire. Tocmai pentru că și acest ministru vede, că popoarele nedreptățite vredniciau o liberare din jugul ce le apăsa!

Doamne, ce drept judecă ministrul nostru de externe cînd e vorbă de alții. Incolo e și el om cum e lăsat de Dzeu și cum îl spune evangelia: că vede ștercul în ochiul vecinului, dar birna în ochiul seu nu o vede!..

Dacă zdrobirea Turciei europene a fost o trebuință istorică, pentru că popoarele felurite ce o locuiau, se nădușau în ea, ne-avînd libertatea de dezvoltare pe care și o cere azi fiecare popor, — nu crede ministrul nostru că ar trebui se facă luător aminte pe ceialalți ministri, soți ai sei, austrieci și unguri, cari ocirmuesc și ei cît se poate de turcește zeci de popoare în lăuntru hotarelor împărăției, — se dee puțință de dezvoltare liberă acestor popoare, — ca să nu ajungă a se spune într'o zi și despre Austroungaria că a fost o „trebuință istorică“ se fie luată la întrebări de vecinele sale, așa cum fu acum Turcia?!

Berchtold, fript de Pasici.

Până ce Turcia să întindea încă până aci în vecini de Austria, guvernul austriac își mijlocise la cel turcesc un drept de tutorat asupra creștinilor catolici din Turcia. Slăbănogul guvern turcesc îi dase voe la aceea, că se aibă un fel de amestec în treburile bisericii catolice din Turcia. Acum că trupul Turciei fu împărțit între Bulgari, Sîrbi, Greci și Muntenegreni, — ministrul de externe (pentru trebile din afară) al împărăției noastre, s'a gîndit una și a zis: la să me arat eu grozav și să i spun vecinei mele Sîrbia, că eu și mai departe voesc să-mi păstrez asupra catolicilor tre-cuți dela Turci la ea, drepturile ce le aveau mai nainte! De ai luat țara dela Turci, ia și datorințele pe care Turcii le primiseră asupra lor privitor la locuitorii acelor părți de țară! Zis și făcut. Berchtold i-a trîntit îndată Sîrbiei o scrisoare de acest înțeles, și i-a trimiso prin ministrul seu (ambasadorul) dela Belgrad.

Bătrînul Pasici, ministrul președinte al Sîrbiei, a primit scrisoarea și îndată i-a dat și răspunsul:

»Bine, puternica mea vecină. Do-rești să ai amestec, tutuorat, asupra bisericii romano-calice din hotarele încorporate la Sîrbia Mă Invoesc! Dar, după dreptatea care cere, că cum îți închin, așa să-mi închini, îți cer în schimb și eu, ca și tu să-mi dai voe a fi tutorul bisericii greco-orientale a Sîrbilor trăitori între hotarele împărăției tale!«

Punct.

Și după acest punct, marele nostru politic, ministrul de externe Berchtold, n'a mai răspuns nici un cuvînt alurisitului de vecin srb. — Mai bine li lasă el în foc pe toți romano-catolicii din Sîrbia, decît să dee și el drept Sîrbiei a fi tutoră peste Sîrbii gr.-or din Bosnia Herțegovina, Croația Slavonia și Ungaria de jos!

Lumea a rîs una bună de Berchtold și spune că a rămas fript rău de istețimea cumătrului srb!

Ce vreau Bulgarii, nu vreau Români.

Am pomenit într'un număr trecut, că Bulgaria cere și ea un pod peste Dunăre care s'o lege cu România. Și ministri români încă îl vreau, — și totuși podul nu se va face. Iaca de ce: Bulgarii cer podul la Rușciuc, legînd acest oraș bulgar, cu Giurgiul de pe țărmul românesc. Statul major al armatei române însă, nu să învoește la asta, căci, zice, la Rușciuc Bulgarii pot aduna repede o armată foarte mare, căci le vin trenurile din 3 laturi din lăuntru țării, și cum țărmul Dunării la ei e mult mai sus decît malul românesc, — ei ar avea acolo o așezare mult mai bună decît trupele române de pe țărmul român, care e mai jos. Și, zice statul major al armatei române, e vădit că Bulgarii pentru asta cer podul aci, iar pentru România, care ar dori să ajungă a avea o legătură cu Marea Egeică prin portul Lagos (viitorul port al Bulgariei la Marea Egeică), calea de aci pîn' la port, ar fi prea cu încungiu, prea departe. Bun ar fi pentru România un pod pe la Corabia, coborînd drumul spre Plevna și de aci oblu'n jos spre mare. E mai scurt și mai practic!

Ei, dar asta nu le trebuie Bulgarilor. Că, zic ei, pe-aci prea știți voi calea spre inima Bulgariei, cale ce o făcurăți de două ori dup'olaltă sub un singur Domnitor! Aci vi-i prea bun podul vouă pentru zile de războiu. Așa nu vrem...

Și așa nu o să se tragă podul între Bulgaria și România, căci ce vreau unii, nu vor ceilalți!... Iar planurile bulgare fiind cusute prea cu ață albă, Români le văd și nu se lasă prinși în mrejele lor!

O socoteală nimerită.

Cit prețuește România pentru Austro-ungaria?

„Gazeta Transilvaniei“ a făcut în un articol mai nou al seu, o socoteală foarte nimerită a însemnătății României pentru Austro-ungaria. Iaca pe scurt această socoteală:

Dacă Austro-ungaria ar putea ținea pe România pe partea ei, asta ar însemna, că Rusia să fie silită a și trimite cel puțin 5 corpuri de armată, cari să dea pept cu cele 5 corpuri de armată ale României, care i-ar ieși înainte la hotar, la Prut. În schimb Austro-ungaria, stîndu se păzită în coastele sale răsăritene prin România, și-ar putea trimite toate oștile spre hotarele rusești sau în altă parte unde ar avea de apărut.

Dacă, dimpotrivă, România ar sta — precum e teamă că va sta, — pe partea Rusiei, și, pe cînd a-

ceea ar ataca hotarul Austriac în Galizia și Bucovina, România ar ataca hotarele răsăritene, intrînd în Ardeal, — Austro-ungaria ar fi silită a-și rupe 5 corpuri de armată de aiurea și a le trimite aci contra celor 5 corpuri românești, iar Rusiei liberîndu-i-se cele 5 corpuri ce altfel ar fi avut de trimis contra României, ar putea ataca pe Austro-ungaria cu 5 corpuri mai mult!

Din asta reese, că pentru Austro-ungaria România prețuește cel puțin 10 corpuri de armată!

Avînd în vedere că întreagă Impărăția nu are decît 16 corpuri de toate, — iaca să poate spune, că *ținuta României e hotărîtoare!* Pe cine ea ajută în o încercare ce ar putea să se întîmple între cele două mari vecine ale sale, aceea ese biruitoare, și pe care România o lovește și ea, aceea rămîne la sigur turlită!

Iaca de ce se rup așa tare și unii și alții după preținea României! Unele ziare germane vorbind despre acest lucru, spun că România e limba cumpănii între cele două state mari vecine care își poartă una alteia Simbetele!

Dieta României

s'a întrunit la sfîrșitul săptămîinii trecute și ea a fost deschisă prin un Cuvînt-Regesc, rostit de însuși Regele Carol.

Regele a mers dela Palat la palatul parlamentului (dieta) însoțit de Principele de Coroană, Prințul Carol, de Prințesa Maria și de doue Prințese, fiice ale Moștenitorului de Tron, — și pe drum pînă la parlament, Regele și Prinții au fost însoții de mari arătări de iubire și alipire a lumii ce ieșise în stradă.

La intrarea lor în casa sfatului Țării, deputații și senatorii li-au făcut mari și însufleșite ovațiuni.

Regele a dat apoi cetire Cuvîntului Regal pentru deschiderea dietei. Indată acest Cuvînt a fost telegrafiat în toate părțile, marilor ziare la Viena, Paris, Londra, Berlin Petersburg, etc., și foile îl tilcuesc fel și chip. Indesebi scot cu toatele la iveală, că în vreme ce în alți ani, în Cuvîntul regal se afla de regulă o vorbă două care spunea lumii că statul Român să află în deosebit de bună și călduroasă legătură de vecinătate cu Impărăția Austroungară, — de data asta despre această legătură și preținie, nu mai e nici un cuvînt mear!

Din asta ziarele mari scot încheerea, că legăturile între România și Austro-ungaria, s'au răcit mult. România s'a încredinșat, că puțin îi plătesc cuvintele preținești cu care Austro-ungaria i-a umplut urechile 30—40 de ani într'una, iar cînd fu la o zi grea, hotărîtoare, o zi de noroc ori de ne-

noroc pentru ea, — atunci focmai pretina și aliata îi arătă mai puțină preținie cațori-cine, — ba amenință într'un rînd a-i pune chiar ea în sași baioneta în coastă!

Trezită prin această purtare a cumetrei, — acum o lasă pe încetul și ea cu declarațiile de alipire și bună preținie.

— Nu așa Berchtoldul nostru. El în cuvîntul seu din Delegațiuni a repetat, că Austria să află în cele mai bune legături de preținie cu România și că în zilele hotărîtoare pentru statul vecin, Austria a spriginit întru toate pe România! (Pe cînd le spunea acestea, nu ieșise la iveală marea descoperire a ziarului englez „Daily Telegraph“).

La Berlin însă, indată ce s'a cunoscut ce spune Berchtold despre „caldul sprijin“ dat României, — lumea diplomatică a rămas tare uimită de această vorbă. Cu alte cuvinte a bătut la ochi și acolo ațita — fariseism.

La această imbulzire cu dragostea însă, România, iaca, prin graiul Regelui seu, nu răspunde cu nici un cuvînt, sau, mai drept zis, tăcerea ei e cel mai grăitor răspuns!

Italia în Tripolis.

Încă nu e pace în Tripolitania. Italia să numește după formă stăpînă a Tripolitaniei, raptă dela Turci, — dar acolo în țara însași, nu se știe cînd să va putea numi cu adevărat stăpînă! Locuitorii baștinași, Turci și Arabi, și acum spun că nu vreau să știe nimic de stăpînirea Italiană! Numai de curînd o ceată de vre o 6000 de răsculași s'a arătat în fața orașului Derna, înarmată cu puști bune Mauser. Aci, ca și la Bengazi, Italianii trebuie să arunce foc asupra lor cu tunurile departe ducătoare de pe corăbii!

Ceea ce se tilcue așa: Italia nici azi nu e stăpînă adevărată pe noua țară, ci numai pe țărmul Mării, pe cît duce bătaia tunului!

Prin Cadrilater.

Unele foi bulgare scriu pline de venin despre soartea bulgarilor din Cadrilater, ajunși sub stăpînire română. Ministrul român de interne dl T. Ionescu, a mers în cadrilater să vadă ce e pe acolo, să audă dela însași poporația de acolo, de e drept că i se întîmplă nedreptățiri de cătră deregătorile române, și ce fel? Și iaca ce spunea despre ce a aflat pe acolo:

Sunt neadevărate spusele gazetelor bulgare. Am găsit pe deregători făcîndu-și datoria cu blîndeță față de toate naționalitățile (neamurile). Doar noi am trimis acolo ca deregători înalți pe cei mai destoinici, tocmai pentru a chezeșul o ocîrmuire dreaptă!

Am fost foarte plăcut alîns de starea minunată a acestui hotar

nou, care va cere cheltueli mari, dar apoi va și însemna mult în bogăția de obște a statului român.

Turcii sunt cei mai în-cîntași că au intrat sub stăpînirea noastră, dar tot așa Grecii, Armenii și chiar Evreii.

— Asemenea trimisul guvernului pentru deschiderea de școli românești, a aflat, că chiar și Bulgarii sunt împăcași cu soartea lor cea nouă, dar Turcii și Tătarii, cari fac aproape jumătate din locuitori, sunt de-adreptul voioși de noua stăpînire! Și a intra în școala română, nu le face mai nici o greutate, doar aproape toți știu românește, mai bine ori mai slab, dar știu.

Sîrbia și Muntenegru, unite într'una!

Planul politicii Rusești de a avea în coastele din jos ale Austro-Ungariei o Sîrbie mare, — face iarăș un pas mare înainte: *Sîrbia să unește cu Muntenegru!* Deocamdată fac unirea așa, că vor ținea împreună armata, vor avea vamă contopită într'una, și pentru atîngerea cu lumea mare din afară, vor avea un ministeriu de externe împreună, — doar că Regii le rămîn la amîndoi în tronuri (cel puțin pînă trăește încă Nichita al Muntenegrului).

Prin asta Sîrbia ajunge totuși la țărmul de mare în Adriatică, de aci încolo porturile muntenegrene fiind ca și ale sale. Zbaterile Austro-ungariei de a ținea dară departe pe Sîrbia de Marea Adriatică, iacă să duc în vînt!

Politica rusească înaintează cu pași hotărîți și tari spre toate țințele sale!

Războiu în depărtatul Răsărit.

În Marocco, țară în partea de Miazănoapte-Apus a Africei, ce stătea sub un Sultan, acum sub stăpînire spaniolă, — se varsă iarăș singele omenesc părau. Rifcabillii, s'au răscolat de nou asupra stăpînirii spaniole, și zilnic se dau încercări singeroase între trupele spaniole și gloatele de răsculași.

În 2 Dec. o companie de infanterie spaniolă a fost atacată pe neașteptate de o ceată 400 Cabili, cari așa au căzut de năpraznic și pe neașteptate asupra Spanionilor, că aceștia au fost siliți a se retrage în nerînduială, lăsînd pe cîmpul de luptă 16 soldași!

La bună depărtare spaniolii s'au pus iar în rînduială și înaintînd în ordine, au spulberat gloata de răsculași.

— Statele Unite Americane au și ele val cu Mexico. Neputîndu-se încă înțelege, Statele Unite și-au trimis flota (corăbiile de războtu) să impresoare Mexico-ul! E și aci sămînța din care poate crește un războiu.

Din America.

Lucruri foarte frumoase, dela frații noștri duși acolo!

Biserica plănuită,
pe 200.000 coroane!
O școală română
nească în America.

Tot dela Români din Aurora (statul Illinois), despre cari am scris în numărul trecut, ne vin și prea frumoasele știri de mai jos:

Ni-se face anume cunoscut, că cei mai mulți dintre inimoșii jertfitori pentru scopuri culturale și de înălțare a numelui bun românesc pe cari i am arătat în numărul nostru trecut, sunt Români gr. catolici din părțile acelea ale nefericitului Ardeal și a părților ungurene, pe care oblăduirea dela Pesta, ajutată de politica slabă dela Roma, i-a dat episcopiei de Hajdudorogh! Ei sunt Români din Madaras, Terebești, Mofținul mic, Dob, Jidam, Vezend (comitatul Sătmar) și din Săuca, Santău, Silvaș (din com. Selagiu), apoi unii de prin Bihor.

Aici lumea îi ține de jumătate morți naționalicește pe acești frați, dar, uite, cum se văd la larg, între soți liberi, ei sunt printre cei mai inimoși spriginitori a tot ce-i național și frumos românesc! Stau cu toată cinstea alături de frații lor veniți din alte părți de țară, cari nu-s chiar așa urgisite ca Sătmarul, Bihorul, Sălagiul.

In anul viitor Români de aici, din Aurora, Ill., printre cari sunt și mulți fugiți de Hajdudorogh, — vor zidi o biserică nouă românească, gr.-cat., cu 40.000 dollari, sau 200.000 coroane! Va fi cea mai măreață biserică românească din Statele Unite ale Americii de Nord.

Iar biserica de azi o vor face în școală românească!

Au aci și casă parochială, cu etagi (cu un rînd peste rîndul de jos). Și vor, ca, de-odată cu biserica, se zidească și o sală de petreceri și de adunări, care și ea va costa 13.000 dollari = 65.000 coroane!

Sunt toate de lipsă, căci la Aurora vin mai ales Români prigoniți de Hajdudorogh. Decît să se lase maghiarizați, mai bine fug de-acasă la America. In Aurora sunt azi numai din comuna Madaras (dată Hajdudorogului) 400 de suflete; din Terebești (sat cu 700 suflete) 250 au fugit în America, se află în Aurora, apoi mulți din Mofținul mic și din Vezend.

Pentru noi e slabă mîngăerea ce ne-o trimite corespondentul nostru din Aurora. Noi am dori ca frații noștri se rămînă aici acasă și, grupați în jurul unor conducători vrednici ca părintele Murașanu din Mofțin și Ciurdariu din Dob, — se dea aici lupta cea mai nobilă și mai dîră întru apărarea naționalității lor primejduite prin silnicia Hajdudorogului!

Totuși, dacă altcum nu s'a putut și ei au trecut marea, — fie lăudați pentru frumoasele simțăminte ce și-le arată prin astfel de jertfe mărețe pentru așezmintele culturale naționale acolo!

Știri politice

Vorbă la ureche, între Turci și Bulgari.

Din Sofia (capitala Bulgariei) se vestește cu data de 29 Nov.:

La Mustafa-Pașa (oraș aproape de graniță între Turcia și Bulgaria) a avut azi loc o înfîlțire între Genadiev, ministrul de externe (pentru trebile din afară ale țării) al Bulgariei, și între Talat-Bey, ministrul de interne (din lăuntru) al Turciei. Ei nici nu s'au dat jos din tren, ci acolo în un vagon de lux s'au întilnit.

Genadiev a salutat pe Talat-Bey în limba turcească, la ce acesta a răspuns în limba bulgărească.

Au stat apoi de vorbă numai ei între ei, între 4 ochi, mai mult de un cîas!

Aci li-s'a dus și dejunul. După aceea s'au despărțit foarte prietenește.

Să zici că pe Bulgari îi mîncă iară pielea! Vădit că ei aci coc ce coc contra vecinilor lor, în înfîlțire contra Grecilor, lucru din care poate ieși ca mîne un nou frecuș, — care să le bage Bulgarilor mintea în cap ori apa pe urechi, până în fund.

Bancă sătească în Briznic.

Duminecă în 23 nov. n. a. c. sau înfîlțat în comuna noastră Briznic (cerbul Dobrei) o bancă sătească numită „Plugul“, însoțire de credit și economii, cu garanță neajmărită în scopul de a înlesni țărănilor din loc imprumuturi mai ieftine, precum și procurare de unelte economice ș. a. Banca aceasta sătească s'a constituit sub conducerea destoinicului-conferențiar al coperativelor sătești al „Asociațiunii“ dl Nicolae Iancu.

Încă în ziua aceea sau înscris 65 părtași, cu 20 cor. părtașia, cu 70 cuote.

De față erau domni dir. a despărț. Dobra Iosif Morariu, protopop, și dl Dr. Stefan Chiriloviciu dir. desp. Iliă, adv, precum și toți intelectuali rom. din Dobra și Iliă-mureșana.

In consiliul de administrație (direcțiunea însoțirii) au fost aleși următorii fruntași: Presid. dl Iuliu Josanu, noul paroch Todor Juga primar, Petru Pogan, George Budă, Ludovic Cercea, Terente Josan. — casar: fruntașul George Oprișan, secretar-contabil: Petru Incicău inv. In consiliul de control (de supraveghere): Roman Josan, Todor Josan, Nicolae Fărău, Aron

Riba, Georghe Juga, Filimon Goliu, Nicolae Danilă, Roman Fărău.

Zilele noastre recer înfîlțirea ăstor felii de bănci sătești în tot satul, — dacă de fapt dorim satele noastre peste tot și țărănilor singurațici o stare materială mai bună macar în viitor.

Publicăm cu deosebită plăcere această corespondență, văzînd întrînsa un bun început de trecere la fapte, după îndelungile discuții în jurul însoțirilor economice sătești, a căror folos îl fac atît de vădit însoțirile de acest fel de cari sunt pline azi aproape toate satele din Regatul liber România. „Libertatea“ a stăruit, după ale ei puteri, deosebit de mult pentru acest fel de muncă la sate, — am arătat ca pilde vii, la ce frumoase roade au ajuns două băncuțe sătești înfîlțite aici în jurul Orăștiei, la Șibot și Balomir. Ne bucurăm dacă vedem că „Asociațiunea“ și-a găsit în urmă un om potrivit, care să înceapă propovăduirea de nou a acestei mișcări economice, spriginindu-o prin întemeeri faptice, de astfel de însoțiri sau bănci sătești și le va ocroti cu povețele sale, cu supravegherea sa, va sta pe lingă ele până prind putere și se văd pornite cu bine pe calea frumoasă căreia sunt menite!

Cele multe înainte!

Corespondență.

Sfințire de biserică.

Onorată Redacțiune.

Duminecă în 23 Novembre n. s'a săvîrșit sfințirea Bisericii gr. orientale din comuna Sărăcsău, comitatul Alba-de-jos.

Deja dela gara Șibotului zărim naintea ochilor falnicul nou Sion, zidit într'un stil foarte frumos de măestrul român Ioan Cormoș din Alba-Julia. Biserica e așezată la loc înălțat, pe coastele dealului, lingă școala tot atît de frumoasă, care ar face fală unui oraș. Ele dominează de pe locul lor frumos, ca o cetate a creștinismului și a culturii, șesul bătrînului Mureș până departe!

Cu mare mulțumire sufletească privim aceste două edificii care dau dovadă și de marea vrednicie a unui păstor și de cea a unei turme tot atît de vrednice! Vrednicia acestora e cu atît mai mare, cu cît abia sunt 80 familii gr. ort. române, și totuși, uite, și-au edificat biserică chiar în acest timp neprielnic în ale banilor, și după ce toată roada acestei comune în doi ani din urmă au fost zdruclnată de Murașul răvârsat.

Imi vine în minte cînd în țarna trecută îmi spunea părintele Vasile Henția, că volestă se edifice biserica. — L'am întrebat: cum și cu ce? — „Suntem pușni și săraci, îmi zicea, dar ne vom pune toată silința și se vezi că vom reuși!

Cît de mare mi-a fost bucuria, cînd am văzut rodul muncii vrednice, și am putut lua parte și eu la sfințirea noului Sion.

Părintele s'a pus pe lucru, a făcut colecte, rugări, ce-a putut, a

adunat cît și de unde a putut. — Poporul la rîndul seu a dat tot ajutorul, ba a purtat tot greul, atît cu bani, cît și cu munca brațelor și cu carăle. — Am văzut acest popor, în o zi, la edificat. Umblau oamenii în dreapta, în stînga, ca un roi de albine, ca un mușunoi de furnici.

Sfințirea a săvîrșit-o dl protopop Ioan Teculescu din Alba-Julia, ca trimis din partea Exc. Sale Metropolitului dela Sibiu, însoțit de preoții Danil Chirilă din Cîrna, Nicolae Maniu din Băcăinți, Iosif Boca din Ceru-Băcăinți, Ioan Radu Tărtăria și preotul local Vasile Henția, Responsurile la sf. Liturgie le a dat corul Bisericii gr. ort. din Alba-Julia (Maieri) sub conducerea dlui Ilie Mihai, inv.

In firul slujbei sfințirii, dl protopop Teculescu, cu cunoscutul D-sale dar de vorbire, a rostit o predică poporului adunat mult din mai multe comune, în care a lăudat strădălnicul popor și pe păstorul seu, prin o prea frumoasă așămănare, care zicea că — „e mai bine să ai numai un paș de loc, dar roditor, decît un hotar întreg plin de mlăștină și care nu rodește nimic!“ — Adecă mai bun un popor mic, ca și acesta, dar harnic și străduitor și jertfitor, decît unele mari și bălțuite.

După sfințire, a fost prînz comun în casele dlui preot, case cari au fost pe vremuri castelul familiei domnitoare a Ardealului Barcsay, și care au ajuns acum, cu moșie cu tot, proprietatea preotului și a poporenilor săi, tot prin sîrguința lor împreună!

Intre oaspeții dela banchet erau și D nii advocați Dr. Ioan Pop din Alba-Julia și Dr. Ioan Dorca din Medaș.

La masă au vorbit: dl protopop Teculescu în sănătatea Metropolitului Meșian, apoi dl p. Chirila în sănătatea dlui delegat, păr. Henția a mulțumit tuturor pentru ajutorul dat la zidire ca și la frumoasa ei prăznuire de azi. Iar corul ne a desfătat cu un șir de frumoase cîntări. — După masă joc până dimineața.

Ne-am întors toți la căminele noastre foarte mulțumiți și cu nedejdea, că până avem așa turme și așa păstori, neamul nostru va înainta, atît în cele bisericesti, cît și în cele culturale și naționale!

Un oaspe.

Din România.

Izvoare nouă de cîștig.

Prelînă care aproape tot mai mult pe Serbia de România, începe a da deja roade folositoare Țării Românești. Pîn' acum Serbia își aducea și ea petrolul dela societatea americană „Standard Oil“. Sfirșindu se acum termenul de contract cu numita Societate, Serbia a hotărît a-și aduce pe

viitor tot petrolul de lipsă din România!

A și încheiat contractul cu societatea română de petrol „Steaua Română”, contract în puterea căruia, Serbia va cumpăra petrolul de cel puțin cinci milioane pe an!

Prin asta România a ajuns a avea o nouă piață foarte prețioasă pentru negoțul seu mare cu petrolul. Arată și aceasta cât de grabnic de lipsa e noul pod peste Dunăre spre Serbia!

NOUȚĂȚI

Serată școlară de Sf. Andrei în sala dela Central.

INVITARE.

Corpul învățătoresc dela școala noastră capitală română din loc, aranjează cu elevii școlii la 12 Decembrie st. n. 1913 seara dela 6—7 oare în sala hotelului „Central” o festivitate școlară în memoria „Marelui Andrei”.

PROGRAMUL:

1. Cuvînt ocazional de directorul școlii.
2. „Imnul lui Andrei” de D. Cunjan, quartet.
3. „Groza”, poezie de V. Alexandri, declamare.
4. „Mi-e dor de satul meu” de T. Popovici, cor de școlari.
5. „Țiganul la lapte acru” de Speranță, declamare comică.
6. „Despre școală” de M. Drăgan, dialog.
7. „Cîntec de primăvară” de T. Popovici, cor de școlari.

Intrarea e benevolă.

Supra solviri se primesc cu mulțămă și se cuitează publice. Eventualele venite se folosesc pentru procurarea de cărți pe seama bibliotecii populare a școlii, a cărei cetitori se înmulțesc an de an în chip foarte îmbucurător!

Orăștie, Szászváros, la 2 Decemb. n. 1913.

Direcțiunea școlii gr. or. rom.

C. Baicu
inv. dir.

Trupa Antonescu și a încheiat Dumineca trecută turneul său prin Ardeal, Ungaria și Bănat. Cea din urmă reprezentație au dat-o la Blaj, unde artiștii au fost de nou sârbătorii și li s'a arătat toată dragostea, și li s'a tălmăcit dorința, de a-i vedea cu bine la anul!

Duminecă seara societatea română din Blaj a petrecut cu artiștii până aproape de zi, și nu se puteau sătura a asculta cele ce le povesteau din excursia lor, care deși grea, oboseitoare, au făcut-o cu multă plăcere, știind ei că împlinesc și o apostolle culturală din cele mai nobile. Artiștii vorbeau cu nespuse însuflețire despre tot ce au văzut pe unde au umblat, chiar și prin Bihor, prin Selagiu și Sălmar! Peste tot locul

sufletul românesc a trăsării înfiorat la auzul veștii că vin artiștii din Țară să le joace teatru românesc ca la București! O, e viu, e foarte viu și sănătos sufletul în poporul român din această țară, chiar și în părțile în care l'ai crede amorțit, adormit...

Să veniți cu bine, dragi artiști, și la anul, să conclucrați la întărirea acestui suflet românesc și la alipirea lui pentru limba și arta românească!

— *Atragem deosebita luare aminte a cetitorilor noștri, asupra prea interesantei și însemnatei scrisori ce publicăm în „Foaia Interesantă” alăturată la acest număr al „Libertății”, venită dela dl. Victor Tordășianu din Sibiu, de odată cu prețiosul chip ce dăm în fruntea aceleiași „Foi”.*

La Brașov artiștii noștri din trupa Antonescu, întorcîndu-se în Țară, au trebuit se stea iar o seară, din pricina întârzierii acceleratului pentru care au pierdut legătura cu trenul de București. Indată lumea românească a dat năvală în jurul lor, rugîndu-i se spună unele altele din calea lor.

Maestrul Brezean a spus: „Dacă am strînge toate florile cite ni-s'au îmblat, ne-am putea ridica un pedestal măreț!, — iar dacă am aduna la un loc toate aplauzele, cu cari am fost înfîmpinați și acoperiți, am asurzi”!..

Ba, adaugem noi, acele aplauze ar da un răsunet așa de puternic, încît poate ar trezi din somnului ei și credința din cele mai adormite suflete românești, făcîndu-le se audă și ele muzica viitorului ce cîntă în aceste aplauze, ca un strigăt de mare încredere și nădejde în viitorul neamului românesc și al culturii române!

De cinste

capătă fiecare iubitor de cetiri plăcute, șase săptămîni revista literară ilustrată dela Orăștie „Cosinzeana”, anume de acum pîn' la Anul-nou, — dacă trimite de pe acum plata, abonamentul, la numita revistă pe cel puțin jumătate din anul viitor 1914, adică 6 cor

Prilegiu foarte rar acesta. Îndemnăm pe cetitorii cari nu au încă numita revistă, să îl folosească!

Concertul de Duminecă, dat de Reuniunea română de cîntări din Orăștie în sala hot. „Central”, — a fost peste așteptare reușit. Știînd că dirigentul corului dl. Rădulescu abia pregătește de 2—3 săptămîni acest concert, lumea nu s'a așteptat la așa de mult ca atunci cînd e răgaz de pregătiri. Poate chiar pentru aceea, a rămas lumea alit de mulțumită de aceea ce li s'a dat Duminecă seara.

Concertul s'a deschis cu frumosul și însuflețitul marș nou, cîntat în Țară la înfîmpinarea oștilor ce se întorceau acasă de pe cîmpurile bulgare: „Să întorc vitejii”. E un marș foarte drăguț și, cîntat

de un cor plin și puternic, va fi măreț. A fost viu aplaudat. Au urmat puncte de solo, cîntate de dl. Ionel Rădulescu, de dșoara Vasilca, apoi în duet dl. Rădulescu cu dșoara Vasilca, un quartet (dnii Rădulescu, Adr. Cristea, Pascu și I. Bălcsu). Unii ca alții acești soliști, s'au distins prin prestațiuni acurate, de multă artă, — și mai presus de toți a cucerit pe ascultători tenorul dulce și delicat al dlui Ionel Rădulescu. Îndesebi în doine, dl. Rădulescu e neîntrecut, alit de mult sentiment știe să pună în această cîntare ruptă din sufletul românesc!

Un punct de deosebită artă a fost parția din „Ave Maria” de Gounod, cu acompaniare de pian și violoncel. A cîntat-o dl. Rădulescu, acompaniat cu virtuozitate de dl. Schmidt, dirigentul Reuniunii de muzică săsești din loc, iar în loc de violoncel, a venit pe scenă dl. magistru al capelei militare Weber, acompaniind la violină pe cîntăreț. A fost o producție de înaltă artă, care a răpit publicul și l'a încîntat deosebit. Furtuni de aplauze au coperit înalta prestațiune.

Concertul s'a încheiat iarăși cu cor. S'a cîntat „Hora Dobrogeană” cu succes frumos. La aplauzele publicului, corul a răspuns cu răpitorul imn „Pe-al nostru steag e scris unire!” pe care l'am auzit de zeci de ori și nici odată nu ne săturăm a-l auzi!

Ne am bucurat de această seară de plăcută distracție și suntem mulțumitori celor ce ni-au procurat-o. La viitoarele concerte suntem siguri că Reuniunea se va produce cu puncte de cor mai multe și cu totul noue, și nădăjduim că corul va fi și el mult mai puternic, — căci lumea începe a fi atrasă de nou și tot mai mult prin frumoasele străduințe sociale culturale ale Reuniunii.

— Acei domni și dame, cari, ajutați de vocea și plăcerea lor pentru muzică, ar putea fi de folos corului Reuniunii, sunt și prin aceasta rugați a intra în cor, pentru ca la concertele viitoare să ne putem afla în fața unui cor îndoit de puternic ca cel de acum. Fiecare membru a corului împlinește prin asta și o misiune socială culturală, pentru care își are recunoștința sa dela oamenii cu dreaptă judecată asupra lucrurilor.

Foarte plăcute

sufletului românesc, sunt chipurile pe care le aduce de o vreme încoace revista literară „Cosinzeana” alit în fruntea sa cît și în lăuntru, în corpul foii: Vederi numeroase din viața de tabără a armatelor române peste Dunăre, în Bulgaria. Am dat unele din ele și noi în „Foaia Interesantă”, totuși multe nu le putem aduce și noi, căci nu avem alita loc, cît aceea revistă bogată în chipuri bîre alese.

În numărul din săptămîna trecută a adus în frunte chipul cum ofițerii români ai batalionului 2 din Regimentul „Vasilce Lupu” stau sus

pe zidurile de întărituri ale cetății *Silistra*, trecută după cinci veacuri iar în stăpînirea românească de care se mai ținuse! Apoi chipul unui Cor în cîmp, și „Cancelaria Regimentului” în cîmp; — după-ce în numărul de nainte ne arătase foarte interesantul Monument „Fintina Dâmbovița” zidită de oștile române la Toros în Bulgaria, — și alte multe, cari de cari mai interesante. Nu are, bine înțeles, numai chipuri din viața românească, ci și din lumea mare, de tot felul, — ca cele despre corabia „Vulturino” date și de noi în „F. Int.” etc.

Fiecare familie română de cărturar mai cu prîndere, să nu întrelase a-și abona această prețioasă revistă românească, — îndemnînd și pe aceia cari ar fi avînd reviste streine, a le lăsa pe acelea și a-și abona pe aceasta, ca mai aproape și mai folositoare sufletului românesc!

Advocat nou în Alba-Iulia. Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocațională în Alba-Iulia (Gyulafehérvár) visa-vis de tribunalul regesc (în casele Altman, în etaj). — Cu deosebită stimă: Dr. Enea Muntean, avocat.

Cele 2 fete ale Țarului

despre care se vorbește acum că sunt luat în planurile de căsătorie dela Curtea Regală a Angliei și a României, — le poate afla cetitorul în numărul din săptămîna de față a „Cosinzei”. Le aduce pe amîndouă fotografate împreună. Tot în acest număr al „Cosinzei” sunt arătate și celelalte persoane însemnate de care e vorba în articolul din fruntea numărului nostru de azi: Maria, Principesa de Co-roană României, fiul seu Prințul Carol dat în haină de ofițer și de civil, Principesa Elisabeta, Țarul, Țarevna, apoi chipul Principelui Wilhelm de Wied noul Domn al Albaniei cu soția sa Principesa Sofia, — etc. „Cosinzeana” a adunat la un loc chipurile acestor persoane, azi așa de însemnate în calculii familiilor domnitore hotărîtoare, și le arată publicului cetitor la timp foarte potrivit! Atragem luarea aminte asupra lor.

Adunarea Despărțămîntului Panciova al „Asociațiunei”. Membrii despărțămîntului Panciova al „Asociațiunei” se invită prin această la adunarea cercuală ordinară, ce se ține la 21 Decembrie 1913 c. a. la 2^{1/2} oare p. m. în Satul-nou în sala reprezentanței comunale. Ordinea zilei statutară, avînd a se ținea și disertațiuni poporului și alegerea directorului și a Comitetului.

Rugare.

Fiîndcă număroși cetitori ai acestor foi n'au trimis încă plata pe jumătatea a doua a anului de față, — îi rugăm prin aceasta, să binevoiască a ne trimite ce ni-se cade, avînd administrația foii lipsă grabnic de banii ce i are pe-afară, neputînd altfel face față marilor cheltueli ce s'au cer cu scoaterea foilor.

Nr. 44/913.

Publicațiune de licitație.

Subscrisa primăriei comunale aduce la cunoștință cum că moara comună cu 2 roți a comunei Berény (Beriu) se esarendează în 19 Decembrie 1913 s. n. a. m. la 10 ore prin licitațiune publică, care se va ținea în cancelaria notarială a notariatului Berény (Beriu) pe timp de 6 ani, adica pe timpul dela 1 Ianuarie 1914 — 31 Decembrie 1919.

Prețul strigării e arindă anuală 1200 coroane.

Celelalte condițiuni se pot vedea în oarele oficioasă în cancelaria notarială.

Berény, (Beriu), 10 Nov. 1913.
Damian Ștefanelle Ilie
notar. II. primar.

(1147) 2-2

Cel mai vechiu și renumit

Cognac

este cel cu marca

Graf Keglevich St. utd.

(Succesorul I. Graf Keglevich)

PROMONTOR.

Premiat exclusiv cu **DIPLOME DE ONOARE** la numeroase Expoziții din țară și străinătate.

(1016) 1-9

Casă de vânzare.

Casa No. 25 din strada bisericicii vechi din Orăștie, se face de vânzare din mână liberă.

Două odăi de locuit, două cugne, șură, grădină de 1 jugăr, pivniță, șopruri etc.

Pentru preț să se adreseze la

Ioan Hertza, pictorul
Str. lungă din Orăștie.

(1151) 2-3

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit
leac contra tusei

KAISER**Caramele****pectorale**

cu cel „3 brazii“.

Milfoane de inși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, a guturailui,
a flegmei și a tusei măgărești.

6100 de atestate autentice
de not. publ. scrise
de medici și particulari,
garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un
gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20
și de 40 filerl. și în doze de
40 filerl.

în Orăștie la Apoteca N.
VLAD (Demeter),

în Dobra la Apoteca W.
UNBERATH,
și în alte apotece.

Dacă toate le-ai cercat

dacă în toate te ai înșelat,
atunci cumpără-ți o sticlă de

SPIRT SĂRAT „HUNGARIA“

singurul adevărat și singurul
care la expoziția din
Paris a câștigat cel mai mare
premiu: „Grand Prix Paris“.

Vinzător principal:

CORNEL DEMETER,
apotecar în Orăștie.

Se capătă și în prăvăliile mixte și
în toate farmaciile din țară.

(1150) 2-26

VINURI

vechi și noi — de vândut!

Adresați-Vă cu toată încrederea
la proprietarul de vii din
Șiria (Világos), **PETRU BENEĂ**,
căci Vă trimite numai *vinuri
bune, curate* și pe lângă prețurile
cele mai moderate!

Vinuri vechi: Vin alb 82 fil.
Rizling 86 fil.

Roșu 1 cor. Siller 78 fil
Carbenet 1 cor. 10 fil.

Vinuri noi: Alb 58 fil, Siller
60 fil., Rizling 62 fil.

Rachie de trevere (comină) K. 1.60
Rachie de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru,
în fileri. Vinurile și rachia
să expediază sub îngrijirea proprie,
dela 50 litri în sus, cu rambursă.
Vase împrumutate pe timp de 2 luni.
Pentru calitatea vinului garantez.

(947) 16— **PETRU BENEĂ,**
proprietar de vii în Șiria
Világos, (Arad. m.)

ARDELEANA

institut de credit și economii în Orăștie.

Primește depuneri
spre fructificare cu

5, 5½ și 6%

după mărimea sumei, termenul de abdicere și
după natura depunerii.

Darea de interese după depuneri o plătește
institutul.

(1109) 10-15

Dirrecțiunea.**Casă de vânzare**

două odăi, șură cu grajd mare,
șopru toate nouă, coperite cu
țigla, curte mare și grădină mare,
— să vinde din mână liberă,
în strada Romoșelului nr. 17.
In colț să vede țidulă de vânzare
pe perețele casei. De preț
a se întreba în casă la:

Ioana Bințințan.

(1153) 2-3

„Compagnie General Transatlantique“

Linia Franceză

Linie regulată directă
de vapoare repezi,

Havre—Newyork

și

Canada

peste Basel (Elveția) și Paris.

Cancelariil:

Budapesta, VII Baros-tér. 15.

Telefon: József 14-97.

(1033) 22-26

CASSA DE PĂSTRARE (Reuniune) IN SĂLIȘTE**AVIZ**

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște,
primește depuneri spre fructificare

cu 5 și 5½%

după mărimea sumei și termenul de abdicere.

Darea de interese o plătește institutul.

(1042) 19-40

DIRECȚIUNEA

Pentru întrebări și răspunsuri oricine are să trimită o marcă postală!

CEL MAI NOU ȘI MAI BUN LEAC!

Cine vrea să se vindecă și să scape de orice rane, bube, dureri și tot felul de rele și năcazuri de pe trup să trimită după:

„LEACUL MINUNAT-VINDECĂTOR“!

Acest Leac are mare efect asupra bolilor de: uime, buboale, cocitură, gîlci, sugel, bubă-vinătă, pete, ochi-de-găina, umflături, ulcioare, ariciu, rîla-neagră, cocoare, broasca, nigei, rîla-albă păducel, arsuri, opărituri, scroful, orbalș, boboane, racul-de-dinafară, (cancerul extern) apoi la orice tăieturi, la dureri de mîni de picioare, de cap, de buze de limbă, de grumazi, de spate, de pînțece, precum și vinețala devenită din căzut s'au din bătut, și la tot felul de umflături, rane, și bube urite de pe trup.

Leacul folosit vindecă orice boale de acestea. Dacă morbul (boala) e mai veche coace fără nici o durere spărgînd rana și trăgînd purolul (coptura rămînînd omul sănătos Vindecă chiar și morburile secrete învechite. Leacul e folositor și pentru animalele domestice rănite, de aceea e bine ca la nici un om să nu lipsească din casă acest Leac pentru cazurile de îmbolnăviri. Leacul acesta se poate păstra dela 1-5 ani fără a se strică, avînd un miros plăcut, fiind combinat (făcut) din mai multe părți alese curate și nepericuloase.

Leacul acesta nu se află de vânzare în nici o farmacie (apotecă), ci să poate capătă numai direct la mine. Lămuriri (sfaturi) cum trebuie folosit Leacul să dau la cumpărare. Oricare om trimițînd după acest Leac dator a-mi scrie că ce boală are și de cît timp suferă dureri, și fostă în spitale? La oricare comandă Leacul se perfecționează în urma comenzii primite făcîndu-se oricul proaspăt trimițîndu-se (de leac) la adresa cerută. Cu cît trimiț mal mulți oameni la un loc pe o adresă venîndule leacul într'un pachet, cu atît îl primesc mai ieftin. Ca să poată trimite oricine după „Leacul-minunat-vindecător“ îl dau cu următorul preț:

„Leac-minunat-vindecător (o rudă de 10 cm lungă)
costă 3 coroane. Două rudi 5 coroane. Cine comandă dela 15 rudi în sus, primește ruda numai cu 1 cor. 50 fil. Celorcare trimiț banii înainte, li-se trimiț pachetul francat (plătut).“

Adresați-vă cu încredere la:

Romul Budoiu-Deleanu

în Șimleu (Szilágysomlyó)

(Felsövár u 24).

Dați adresa corect: numele, caracterul, posta ultimă și comitatul!

Preț ieftin vindecare sigură!

Comandele se trimiț și cu rambursă!

(032) 1-1

Vrei să câștigi un milion?...

Atunci nu întârzia a participa la tragerea din

27 DECEMBRIE

a lozurilor cu premie convertite dela Banca Hipotecară Ungară. cu care ocaziune însă la sorti cel mai mare câștig din lume

de cor. 1,000.000.—

VINDEM de prezent un loz cu premie convertit dela Banca Hipotecară Ungară cu 6 trageri la an

pe 36 rate lunare à cor. 6.60.

VINDEM apoi un loz cu premie dela Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie cu 3 trageri anual

pe 36 rate lunare à cor. 4.50.

VINDEM în fine o pereche din lozurile mai sus numite cu 9 trageri la an

pe 36 rate lunare à 11 cor.

Cine ne trimite primele trei rate de-odată, acelaia îi cvităm excepțional rata a 4 a gratuit.

Nici un rizic!

Tot lozul câștigă!

Cele mai bune, mai ieftine și mai favorabile lozuri de pe suprafața pământului, cari au totodată și câștigurile cele mai mari din lume, sunt lozurile indicate mai sus, din care cauză le recomandăm ori și cui cu toată căldura. — Sunt fără îndoială de preferit față de lozurile loteriei de classe.

Faceți dar de Crăciun copiilor, prin ceea-ce îi puteți îndemna la cruțat.

Explicațiuni mai detaliate (amănunțite) să trimit la cerere ori-și-cui gratis și franco.

Asignați rata primă (eventual primele 3 rate) prin mandat postal dimpreună cu comanda la adresa

**Ustredná Banka účastinny spolok,
BUDAPEST VIII. József-körut 31-a.**

(1157) 1-3

„ATELIERUL DE ȚESĂTURI ȘI CUSĂTURI ROMĂNEȘTI“

Din ORĂȘTIE (SZÁSZVÁROS)

Dă împrumut: pentru serate și baluri:

porturi femești: de Orăștie, Pădureancă și Tulgheș, pentru taxa de folosință a costumului cor. 10.— plus spesele de porto. *Costume de Călușeri* pentru taxa de folosință a unui costum cor. 5.— plus spesele de porto.

Are de vânzare:

costume complete port de Tulgheș à cor. 100.—
costume complete port de Orăștie à cor. 160.—
costume complete port de Pădureancă à cor. 120.—

— *Primește comande de tot felul și execută după modele din Atelier.* —

Călbeaza

la oi și vite mari, boi și vaci se vindecă numai prin medicina probată a apotecarului **SIMION ONICIU** din Abrud (Abrudbánya).

0 doză (porție) pentru o oaie costă 60 fileri.

0 doză (porție) pentru vite mari, 3 cor.

Comandele să pot face numai dela inventatorul medicinei:

SIMEON ONICIU,

apotecar în Abrud (Abrudbánya).

(1137) 5-5

OLIVIU PASCU,

= inginer diplomat =
ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS
Strada Beriiului Nr. 8.

Întreprinde ori-ce lucrări tehnice și anume: măsurări de pământ, de păduri, parcelări, corecții de hotar, brazde, cit și desemnări de mape și schițe.

Pregătește planuri și prelliminare privitoare la ori-ce-fel de clădiri și alte lucrări; edifică vile, case de locuit, clădiri economice, plafoane și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, apaducte, jilpe, etc.

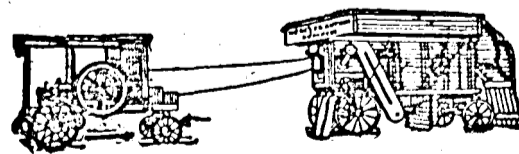
Interesații sunt rugați a să adresa cu încredere firmel, care cu plăcere le va sta la dispoziție!

24-28
(1023)

„AGRICOLA”, Întreprin. de mașini agricole și motoare
BUDAPEST, V. Kőrall-utca 9.

Tot felul de ueluri și ourele!

Ce e bun e și ieftin!

Ce e bun e și ieftin!

Tot felul de articole tehnice!

Motoare de oleu brut originale șvediene și originale DIESEL, pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale. Motoare de benzîn și oleu brut pentru garn'turi de trelerat, cari funcționează în toată țara spre deplina îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit!

Prețuri moderate! Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

(1136) 5-12

Correspondență românească!